

Scientific Journal

VIRTUS

#56, September, 2021
published since 2014

2021

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal *Virtus*
Issue # 56, September, 2021
Published since 2014

*Recommended for publication by the Council of
NGO "Sobornist" (the proceedings No.1, September 30, 2021).*

Founder: Scientific public organization
"Sobornist" (Ukraine).

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning
Without Borders" (Canada).

Partners:

- + Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine);
- + Lugansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine);
- + Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);
- + SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);
- + Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education (Ukraine);
- + Baku Islamic University (Azerbaijan);
- + University of Zielona Góra (Poland);
- + Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

Virtus: Scientific Journal / Editor-in-
Chief M.A. Zhurba – September # 56,
2021. – 113 p.

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., Ph.D., professor, Head of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Humanities of SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);

Talishinski E.B., Ph.D., associate professor, Institute of the History of Science, Azerbaijan National Academy of Sciences (Azerbaijan);

Kozlovskaya E.V., Head of Analytical Department of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Journal Indexing:

✓ **Google Scholar** is a freely accessible web search engine that indexes the full text or metadata of scholarly literature across an array of publishing formats and disciplines. The Google Scholar index includes most peer-reviewed online academic journals and books, conference papers, theses and dissertations, preprints, abstracts, technical reports, and other scholarly literature, including court opinions and patents.

✓ **Scientific Indexing Services (SIS) (USA)** is academic database which provides evaluation of prestigiousness of journals. The evaluation is carried out by considering the factors like paper originality, citation, editorial quality, and regularity & international presence.

✓ **Citefactor (USA)** is a service that provides access to quality controlled Open Access Journals. The Directory indexing of journal aims to be comprehensive and cover all open access scientific and scholarly journals that use an appropriate quality control system, and it will not be limited to particular languages or subject areas.

✓ **ResearchBib** is open access with high standard indexing database for researchers and publishers. Research Bible may freely index journals, research papers, call for papers, research position.

✓ **Scientific Journal Impact Factor (SJIFactor)** is an international, recognized platform for promoting scientific achievements, as well as supporting publishers and scientific communities interested in state-of-the art research activities in innovation and applied science areas.

Journal «Virtus» has been positively evaluated in the SJIF Journal Master List evaluation process. **SJIFactor = 5,883.**

✓ **Directory of Research Journal Indexing (DRJI)** is to increase the visibility and ease of use of open access scientific and scholarly journals thereby promoting their increased usage and impact. DRJI supply champion has access to global-renowned content in all discipline areas including magazine and journal articles. DRJI advocate, educate, and provide the central resource for indexing.

✓ **International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF)** – academic database was organized with the aim of creating an open platform for scientific research around the world. IIJIF provides the necessary communication of scholars, editors, publishers and conference organizers, through its exclusive services: provides indexing of scientific journals (calculates the impact factor), forms a list of national/international conferences and journals.

✓ **InfoBase Index** is a comprehensive, multipurpose database covering scholarly literature from all over the world. InfoBase Index holds indexed records from active, authoritative journals. Most of the journal titles are peer-reviewed, with new journal titles being added to the collection regularly. **IBI Factor** for the journal «Virtus» is **2.5.**

**Certificate of Mass Media Registration:
KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.**

Journal Editorial Staff Contact Information.
e-mail: virtustoday@gmail.com

website: <http://virtus.conference-ukraine.com.ua>

© Authors of the Articles, 2021.

© Scientific Journal «Virtus», 2021.

Editorial Board:

Aliyeva S.I., Ph.D., professor, Institute of History National Academy of Sciences of Azerbaijan (Azerbaijan).

Aliyeva S.N., Ph.D., associate professor, Baku State University (Azerbaijan).

Aliyeva Y.N., Ph.D., associate professor, Baku State University (Azerbaijan).

Aliyev M.N., Ph.D., professor, Baku State University (Azerbaijan).

Arslan C.H., Ph.D., professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

Bohonkova J.A., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Chyzhova O.M., Ph.D., professor, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine).

Ciftci S.S., Ph.D., associate professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

De Serio B., Ph.D., professor, University of Foggia President of AIM (Italy).

Dombi-Fáy A., prof. dr., CSc, PhD, dr. hab., Professor of Pedagogy, Faculty of Education Hungary, Szeged University "Juhász Gyula" (Hungary).

Drachuk O.P., Ph.D., associate professor, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (Ukraine).

Fóris-Ferenczi R., Ph.D., associate professor, Docent, Vice-dean, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Applied Psychology of the Babeş-Bolyai University (Romania).

Hamarta E.S., Ph.D., professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

Jovanovic P., Ph.D., professor, University of the town of Nish (Serbia).

Kalko I.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Karabacak N.N., Ph.D., associate professor, Recep Tayyip Erdogan University (Turkey).

Karlovtz Já.T., Ph.D., associate professor, Óbuda University (Hungary).

Kasyanova O.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Kasyanova V.A., Ph.D., associate professor, Institute of Chemical Technologies Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Komarevtseva I.A., Ph.D., professor, SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine).

Korotkova E.A., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Kravchuk O.O., Ph.D., professor, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute (Ukraine).

Mennell S., Ph.D., professor, University College Dublin (Ireland).

Mihailovic S., Ph.D., professor, Institute of Serbian Culture Pristina-Leposavic (Serbia).

Moskalyova L.Yu., Ph.D., professor Melitopol Bogdan Khmelnytsky State University (Ukraine).

Okulicz-Kozaryn W., dr.hab., MBA, Member of the International Scientific Association of Economists and Jurists "Consilium" (Switzerland).

Pagava O.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Parlar Ali, PhD in Pharmacology, Assistant Professor, Medical Faculty, Department of Pharmacology, Adiyaman University (Turkey).

Pashayeva A.N., Ph.D., senior researcher at the Philosophy Institute of NA of AR, Baku (Azerbaijan).

Polishchuk O.P., Ph.D., professor, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine).

Polovyi M.A., Ph.D. in History, D.Sc. in Political Science, professor, Vasyl Stus Donetsk National University (Ukraine).

Potapenko E.V., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Ukraine).

Sapenko R., Ph.D., professor, Zielonogorski University (Poland).

Semaniuk V.Z., D.Sc., Associate Professor, West Ukrainian National University (Ukraine).

Shpak D.O., Ph.D., associate professor, Mykolajiv branch of Kiev National University Culture and Arts (Ukraine).

Radchenko O.V., Ph.D., professor, Pomeranian Academy in Slupsk (Poland).

Rohit Kumar Verma, B.com.L.L.b, Poet & Researcher, Writer, Institute of Law Jiwaji Univeristy (India).

Shchudlo S., Ph.D., professor, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine).

Stoffa Ján, prof. Ing., DrSc., emeritus professor, Palacký University in Olomouc (Czech Republic).

Stoffová V., prof. Ing., CSc., Ph.D., Department of Mathematics and Informatics, Faculty of Education, Trnava university in Trnava (Slovakia).

Svintsitska O.I., Ph.D., associate professor, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine).

Szamosközi I., dr., professor, the Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Applied Psychology of the Babeş-Bolyai University (Romania).

Takács M., prof., dr., Ph.D., professor, Hungarian Language Teacher training Faculty, University of Novi Sad, Subotica (Serbia).

Torgyik Ju., Ph.D., professor, Kodolányi János College (Hungary).

Tsyurupa M.V., Ph.D., professor, National University of Defense of Ukraine (Ukraine).

Ustymenko-Kosorich O.A., Ph.D., professor, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (Ukraine).

Vveinhardt J., Ph.D., professor, Vytautas Magnus University, Lithuanian Sports University (Lithuania).

Yeremenko A.M., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Yildirim İ., Prof. Dr., Pamukkale University Çal Vocational High School (Turkey).

Zhurba A.M., Ph.D., associate professor of International Academy of Personnel Management (Ukraine).

Zavatskaya N.Yev., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

The authors of materials are responsible for plagiarism, accuracy of the represented facts, quotes, figures and surnames. Editorial staff reserves the right for insignificant editing and reduction and also literary revision of the articles (with preservation of the main conclusions and style of the author). The editorial board of the journal may not share world outlook of the authors.

CONTENT

PHILOSOPHY

- Melnyk A.S.**
THE DIVERSITY OF PERFECTION:
ETHICS VERSUS EUGENICS (ANALYSIS
BY JURHEN HABERMAS) 10

PSYCHOLOGY

- Litvinova O.V., Velyka B.U.**
COPYING OF STUDENTS 'STRATEGY
AS A FACTOR OF OVERCOMING STRESS 16

- Litvinova O.V., Krivoruchko M.M.**
INTERNET COMMUNICATION AS A FACTOR
OF INFLUENCE ON THE MANIFESTATION
OF PERSONAL PROPERTIES OF ADOLESCENTS 21

- Rodchenkova I.V.**
EMPIRICAL INDICATORS OF PERSONAL
DISPOSITIONS OF MEANING-ORIENTATION
ORIENTATIONS OF MANAGEMENT EMPLOYEES 25

- Chaikina N.A.**
READINESS OF ORPHANS ADOLESCENTS
FOR INDEPENDENT LIFE DEPENDING
ON SELF-REGULATION AND LOCUS OF CONTROL 29

PEDAGOGY

- Bereza R.P., Gerus O.P., Hodovanskyi O.O.**
PEDAGOGICAL METHODS
AND THE INTERIORIZATION
PHENOMENON IN THE MILITARY DISCIPLINES
STUDYING 34

- Zadorozhna L.V.**
USE OF THE METHOD OF HISTORICAL ANALOGIES
IN THE CONDITIONS OF RESEARCH EDUCATION
OF SENIOR STUDENTS 40

- Kurchatova A.V., Kysilova O.Yu.**
CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF WALDORF
PEDAGOGY 46

- Lysenko O.M.**
FORMATION OF A HEALTHY LIFESTYLE
FOR PRESCHOOL CHILDREN
AS A PEDAGOGICAL PROBLEM 51

- Lyshevskaya V.M.**
SELF-DETERMINATION OF FUTURE PEDAGOGUES
OF PHYSICAL CULTURE ON THE BASIS
OF AXIOLOGICAL APPROACH 55

- Nykyforuk T.M.**
METHODS OF GIVING PRACTICAL CLASSES
IN THE DISCIPLINE «UKRAINIAN
AS A FOREIGN LANGUAGE» ON THE TOPIC
«THE ACCUSATIVE CASE OF NOUNS»
FOR SECOND-YEAR STUDENTS MAJORING
IN «MEDICINE» 58

- Skurska M., Starostenko K., Smolina I.S.,
Starokozhko O.M.**
MODELING OF COMPONENTS
OF PROFESSIONAL TRAINING OF ENGINEERS
OF ENGINEERING AND PEDAGOGICAL PROFILE 61

- Shapoval S.I.**
FORMING OF HEALTHY LIFESTYLE
OF HIGHER EDUCATION SEARCHERS
(THEORETICAL BASES) 68

- Shmyr M.F.**
LIFELONG LEARNING IN THE CONTEXT
OF THE ACTIVITY APPROACH 72

PHILOLOGY

- Kaizer I.Yu.**
THE MOTIVE OF RACIAL INEQUALITY
IN YAROSLAV GZHENDOVICH'S NOVEL
„MASTER OF THE ICE GARDEN” 77

- Kaizer I.Yu., Tsurkan M.V.**
UKRAINIAN FOLKLORE AND MYTHOLOGY
IN THE STORIES OF M.V. GOGOL'S COLLECTIONS
"EVENINGS ON A FARM NEAR DIKANKA" 80

- Nykyforuk T.M.**
LITERARY RECEPTION OF V. STEFANYK'S WORK
THROUGH THE PRISM OF RESEARCHING
BY Y. STEFANYK AND OTHER SCIENTISTS 84

- Semeniuk Zumurtdal I.S.**
MEDIAL COMMUNICATIVE SITUATION MODELS:
CONTENT AND STRUCTURAL-COMPOSITIONAL
ANALYSIS 88

HISTORY

- Bayraktar Özgür**
2019 ELECTIONS IN TURKEY AND THE VICTORY
OF THE LEFT OPPOSITION AT THE METROPOLITANS 91

- Puida R.B.**
THE STRUGGLE OF THE SOVIET AUTHORITY WITH THE
RELIGION OF THE POPULATION IN THE LVIV REGION AT THE
BREAK OF THE 70'S – 80'S OF THE XX CENTURY 96

ECONOMY

Mazur V.S., Kalichenko T.A.

MODERN MARKETING IN TOURIST BUSINESS
MANAGEMENT 100

Tarasevich E.V., Zhylinska L.O.

ASSESSMENT OF FINANCIAL OPPORTUNITIES
RELATED TO THE RESTORATION
OF THE CITY'S LIFE 104

Shedyakov V.E.

MAINTAINING THE HARMONY OF STRATEGY,
TACTICS AND OPERATICS IN THE CONDITIONS
OF POST-GLOBAL REGIONALIZATION 109

ЗМІСТ

ФІЛОСОФІЯ

Мельник А.С. РІЗНІ ШЛЯХИ ДОСКОНАЛОСТІ: ЕТИКА ПРОТИ ЄВГЕНІКИ (АНАЛІТИКА ЮРГЕНА ГАБЕРМАСА).....	10
---	----

ПСИХОЛОГІЯ

Літвінова О.В., Велика Б.Ю. КОПІНГ СТРАТЕГІЇ СТУДЕНТІВ ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ.....	16
---	----

Літвінова О.В., Криворучко М.М. ІНТЕРНЕТ-СПІЛКУВАННЯ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПРОЯВ ОСОБИСТІСНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПІДЛІТКІВ.....	21
---	----

Родченкова І.В. ЕМПІРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ОСОБИСТІСНИХ ДИСПОЗИЦІЙ СМИСЛОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ УПРАВЛІНСЬКОЇ СФЕРИ.....	25
--	----

Чайкіна Н.О. ГОТОВНІСТЬ ПІДЛІТКІВ-СИРОТИНЦІВ ДО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД САМОРЕГУЛЯЦІЇ І ЛОКУСУ КОНТРОЛЮ.....	29
--	----

ПЕДАГОГІКА

Береза Р.П., Герус О.П., Годованський О.О. ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ І ЯВИЩЕ ІНТЕРІОРИЗАЦІЇ У ВИВЧЕННІ ВІЙСЬКОВИХ ДИСЦИПЛІН.....	34
--	----

Задорожна Л.В. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ІСТОРИЧНИХ АНАЛОГІЙ В УМОВАХ ДОСЛІДНИЦЬКОГО НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	40
---	----

Курчатова А.В., Кисільова О.Ю. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВАЛЬДОРФСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	46
---	----

Лисенко О.М. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДОШКІЛЬНЯТ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	51
--	----

Лишевська В.М. САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ОСНОВІ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ.....	55
---	----

Никифорук Т.М. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА» З ТЕМИ «ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК ІМЕННИКА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДРУГОГО КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЦИНА».....	58
--	----

Скурська М., Старостенко К., Смоліна І.С., Старокожко О.М. МОДЕЛЮВАННЯ СКЛАДОВИХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	61
--	----

Шаповал С.І. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ).....	68
---	----

Шмир М.Ф. ОСВІТА УПРОВОДЖ ЖИТТЯ В КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ.....	72
--	----

ФІЛОЛОГІЯ

Каїзер І.Ю. МОТИВ РАСОВОЇ НЕРІВНОСТІ В РОМАНІ ЯРОСЛАВА ГЖЕНДОВИЧА «ВОЛОДАР ЛЬОДОВОГО САДУ».....	77
---	----

Каїзер І.Ю., Цуркан М.В. УКРАЇНСЬКИЙ ФОЛЬКЛОР ТА МІФОЛОГІЯ В ПОВІСТЯХ ЗБІРНИКА М.В. ГОГОЛЯ «ВЕЧОРИ НА ХУТОРІ БІЛЯ ДИКАНЬКИ».....	80
--	----

Никифорук Т.М. ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА РЕЦЕПЦІЯ ТВОРЧОСТІ В. СТЕФАНИКА КРІЗЬ ПРИЗМУ ВИВЧЕННЯ Ю. СТЕФАНИКА ТА ІНШИХ ДОСЛІДНИКІВ.....	84
--	----

Семенюк Зюмрютдал І.С. МЕДІАЛЬНІ КОМУНІКАТИВНІ СИТУАЦІЙНІ МОДЕЛІ: ЗМІСТОВИЙ ТА СТРУКТУРНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ.....	88
---	----

ІСТОРІЯ

Байрактар Озгур ВИБОРЫ В ТУРЦИИ-2019 И ПОБЕДА ЛЕВОЙ ОППОЗИЦИИ У МЕТРОПОЛИТАНОВ.....	91
--	----

Пуйда Р.Б. БОРОТБА РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ З РЕЛІГІЙНІСТЮ НАСЕЛЕННЯ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ НА ЗЛАМІ 70-Х – 80-Х РР. ХХ СТ.	96
--	----

УДК 37.09:796

Лишевська В.М.,

*канд. з фіз. вих. і спорту, доцент кафедри загальноекономічної підготовки
Херсонський державний аграрно-економічний університет, Fizkultura2018@ukr.net*

Україна, м. Херсон

САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ОСНОВІ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ

У даній роботі розглядаються структурні компоненти формування професійно-особистісного самовизначення здобувачів вищої освіти - майбутніх педагогів фізичної культури на основі аксіологічного підходу. На основі аналізу психолого-педагогічної та науково-методичної літератури представлені основні підходи і структурні компоненти професійної готовності здобувачів вищої освіти до майбутньої професії.

Ключові слова: аксіологічний підхід, професійно-особистісне самовизначення, професійна компетентність, майбутні вчителі з фізичної культури.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві мета освіти постійно трансформується і доповнюється. Зміна аксіологічних підстав соціуму значно впливає на формування особистісно-ціннісної системи орієнтацій суспільства.

Перехід суспільства від одного державного режиму до іншого породив безліч соціальних проблем, пов'язаних з руйнуванням існуючої раніше системи цінностей, що транслюються через загальнодержавну систему освіти і пропаганди. Руйнування ціннісних орієнтацій призводить до нестабільності політичного і соціального життя населення, його дезорієнтації і саморуйнування. У зв'язку з цим перед вищою школою стає не тільки завдання підготовки фахівців, які володіють глибокими і міцними знаннями в області майбутньої професії, а й формування у них морального і професійного потенціалу, пов'язаного з самосвідомістю, саморозвитком і самовдосконаленням особистості.

У своїх роботах В.М. Коротов, М.Т. Громкова, О.В. Заславська та інші доводять, що будь-які проблеми суспільства і соціуму неминуче відбиваються на стані освіти, а, отже, і освітнього простору, яке має суттєвий вплив на розвиток тих чи інших тенденцій в суспільстві, підтримує або гальмує їх, реалізує свої специфічні можливості вирішення соціальних проблем.

Отже, рішення проблем особистісного самовизначення майбутнього педагога на основі інтеріоризації цінностей в освітньому середовищі вищого навчального закладу представляє сьогодні особливий інтерес в педагогічній теорії і практиці. Від того, наскільки у здобувача вищої освіти буде сформована власна професійно-ціннісна сфера в процесі навчання, залежить його подальша професійна діяльність.

Виклад основного матеріалу. Аксіологія, як філософське вчення про природу цінностей та структуру ціннісного світу знаходить своє відображення в різних сферах, в тому числі і в педагогічній діяльності, як в специфіці, так і в її соціальній ролі та особистісно утворюючими можливостями. Педагогічні цінності не затверджуються в житті спонтанно. Вони залежать від соціальних, політичних, економічних відносин в суспільстві, які багато в чому впливають на розвиток педагогіки і освітньої практики [5, 104].

Аксіологічний підхід, спрямований на вплив свідомості,

зачіпає всі сфери, в тому числі освіту в системі професійного становлення, яке спрямоване на підвищення його якості.

Одним з найбільш значущих сьогодні дій в вузі є навчання. Навчальний процес досить налагоджений, методик багато і можливості великі. Однак досвід показує, що його основні резерви в ціннісному вихованні здобувача вищої освіти у вузі практично не використовуються. Якщо поглянути на сучасну педагогіку з позицій аксіологічного резервів, то ми виявимо, що навчальний процес може отримати зовсім іншу підставу, іншу широту і глибину.

Педагог – людина, що працює в системі професій «людина-людина», що зумовлює необхідність наявності цілком конкретних якостей, властивостей особистості, знань, умінь і навичок, дозволяють не тільки розуміти іншу людину, а й вміти впливати на нього з точки зору досягнення певної мети, вміти правильно володіти специфічною фізкультурно-спортивною професійною підготовкою.

Професійно-педагогічну діяльність педагога з фізичної культури можна уявити як інтегральну систему суб'єкт-суб'єктних відносин педагога і учнів з метою корекції фізичного розвитку, формування культури здоров'я, потреби в здоровому способі життя; при цьому, мета даної діяльності реалізується за допомогою оволодіння учнями спеціальними руховими вміннями та навичками [4].

Відомо, що в процесі розвитку людина не залишається незмінною. Протягом усього життя вона змінюється – удосконалюється в різних аспектах, в тому числі в особистісному і професійному. Володіючи від народження певними природними задатками і здібностями, розвиваючи їх і набуваючи нові особистісні новоутворення, вона є, за словами І.П. Павлова, сплав вродженого і набутого.

В.А. Сластенін [4] вважає, що професійно особистісний розвиток і саморозвиток передбачає усвідомлення педагогом самоцінності людської особистості і її неповторної індивідуальності, визнання різнобічного розвитку особистості метою і основним призначенням діяльності педагога; свідоміше і емоційне прийняття обраної професії, що приносить сенс і щастя його життю; розуміння творчої природи професійної діяльності, що

вимагає величезних нервово психологічних витрат, постійної роботи над собою; оволодіння професійно-етичною культурою, що включає в себе єдність моральної внутрішньої сутності і зовнішньої поведінкової виразності, тонке сприйняття прекрасного і потворного в людських відносинах, здатність співпереживати, співчувати.

Ядром професійно-особистісного самовизначення є образ «Я»: ідеальний і реальні, їх постійне співвіднесення як процес наближення до ідеального суб'єкта професійної діяльності, усвідомлення її як взаємодії, взаєморозуміння, психолого-педагогічного контакту з людьми; облік правильних педагогічних рішень, труднощів і помилок, що виникають.

Об'єктом професійно-особистісного самовизначення «Я» педагога виступають індивідуальна, особистісна, предметно-практична, статусно позиційна, діяльнісно-професійна та зовнішньо поведінкова якості.

Професійно-особистісне самовизначення як важливий прояв суб'єкта діяльності, на думку А.А. Вербіцкого [1], може розглядатися на двох різних рівнях: гностичному (у формі перебудови свідомості) і практичному (у формі реальних змін соціального статусу, місця людини в системі міжособистісних відносин). Воно детерміновано, з одного боку, соціальними установками особистості, що визначають самореалізацію і само здійснення, з іншого боку, соціальними установками спільності людей, що відображають зміст рольового набору суспільно значущої трудової діяльності.

Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження дозволив конкретизувати зміст професійно-особистісного самовизначення майбутніх педагогів з фізичної культури і виділити наступну структуру:

– мотиваційно-ціннісний компонент: спрямованість особистості на спільну діяльність і взаємодія з іншими людьми по впровадженню здоров'язберігаючих компонентів на основі усвідомлення цінності власної професійної діяльності;

– когнітивний компонент: наявність знань про основні цінності, гуманітарних, психолого-педагогічних; медико-біологічних; спеціально-теоретичних; спеціально-практичних; високий рівень емпатії, прийняття і використання цінностей в поведінці, взаємодії з оточуючими людьми;

– діяльнісний компонент: оволодіння способами діяльності з оцінки явищ навколишньої дійсності, виявлення особистісних смислів, рефлексії своїх дій і вчинків; володіння методами і прийомами в вузькопрофільній практичній діяльності;

– емоційно-вольовий компонент: сукупність емоцій і почуттів, пов'язаних з самосвідомістю власного творчого потенціалу і усвідомленням феномена соціальної значущості майбутньої професійної діяльності та готовності до неї.

Аксіологічний підхід в професійно-особистісному самовизначенні здобувачів вищої освіти вузу спрямований, в першу чергу, на формування професійно орієнтованої системи цінностей, установок і, як наслідок, потреб людини.

Процес формування професійно особистісних якостей майбутніх педагогів з позицій аксіологічного підходу ми характеризуємо як взаємодія структурних компонентів.

При докладанні зусиль людина самостійно може розвинути їх і досягти певних успіхів, але основна маса професійно-особистісних якостей особистості ефективніше формується під впливом зовнішніх впливів, які можна уявити в різних формах – прямих або непрямих. Форма впливу і потім взаємодії визначається багатьма моментами – цілями навчання і виховання, віком учнів, характером взаємин та ін. Ми вважаємо, що вибір форми дуже важливий, тому що зовнішній вплив впливає на людину через його думки, почуття, настрої, досвід.

Прямі методи навчання та виховання часто, як показує педагогічний досвід, в більшості випадків малоефективні і, крім того, викликають активну протидію. Л.С. Виготський, досліджуючи процес навчання, зазначав, що педагогічний досвід вчить не в меншій мірі, ніж теоретичне дослідження того, що пряме навчання поняттям завжди виявляється неможливим і педагогічно безплідним. Учитель, який намагається йти таким шляхом, як правило, не досягає нічого, крім порожнього засвоєння слів, голого вербалізма, що симулює і імітує наявність відповідних понять у дитини, але насправді прикривають собою порожнечу.

У своїй професійній освіті людина проходить через рівень учнівства, механічної, як би ремісничої кваліфікованості і тільки потім досягає рівня майстерності, творчості. Цього високого рівня професійної освіти неможливо досягти без загальної освіти, але щоб стати цілісною особистістю, необхідно досить повно розвинути і спеціальні здібності.

Формування і розвиток професійно-особистісних якостей особистості майбутнього педагога з фізичної культури складний, трудомісткий і тривалий процес, який, на нашу думку, є двоєдиним як за способом пред'явлення вимог (прямі-непрямі), так і за характером їх присвоєння студентами (свідомо несвідомо).

Визнаючи провідним принцип свідомого засвоєння професійно особистісних якостей, ми не тільки не заперечуємо, але вважаємо ефективним вироблення поряд з іншими певної звички поведінки через наслідування заданим демонстрованим «Зразкам поведінки» (П.М.Якобсон), наслідування прикладу. Звичка, при цьому, розглядається нами як «Твердо засвоєні зразки поведінки, що виникають в результаті довгого повторення і повторювані автоматично, несвідомо».

Ми вважаємо, що професійно-особистісні якості можуть стати елементом характеру тільки тоді, коли переходять в звичку, яка має на увазі автоматизм дії при прийнятті поведінкових рішень. Саме це робить поведінку людини природною і економною.

Безумовно, було б неправильним уявити процес формування професійно-особистісних якостей як просте копіювання зразка поведінки і його перенесення в особистісну поведінку. З іншого боку, абсолютизувати внутрішні, свідомі (усвідомлені) джерела поведінки, також було б помилковим. Правильним було б розглядати досліджуваний механізм як тісний контакт зовнішніх і внутрішніх спонукань (умов) особистості. Саме співвідношення навчально-виховної роботи з мотиваційними особливостями здобувачів вищої освіти є тим динамічним процесом, в якому розвиваються (або регресують) їх цілі та мотиви.

Доведено досвідом, що одним з найбільш оптимальних видів навчання здобувачів вищої освіти, розвитку на основі знань, умінь і навичок різних сторін їх особистості, є рольова гра. Вона дозволяє, на думку А.А. Вербицького, «створення психолого-дидактичних умов розвитку творчої індивідуальності фахівця в модельній формі для відображення суті процесів, що відбуваються в суспільстві» [1, 32].

Ф.В. Фастовець стверджує, що «якщо за допомогою рольових ігор побудувати модель трудової діяльності, яку-небудь соціально-побутову ситуацію, то рамки спілкування, спрямованого на регулювання спільної діяльності, здійснення впливу на співрозмовника або на задоволення потреби в спілкуванні, значно розширюються. Носії привласнених ролей реалізують запропоновані грою комунікативні наміри шляхом досягнення усвідомлених цілей. Ці цілі визначаються мотивом спільної діяльності співрозмовників і досягаються шляхом виконання мовних дій, обумовлених тією чи іншою спільною діяльністю, в рамках якої протікає дана мовна діяльність» [5, 36]. Безумовно, в грі присутня велика частка умовності, але, тим не менш, «процес спілкування відбувається в новій соціальній ситуації при наявності особистісної трансформації. Нові люди, нова мікросоціальна атмосфера і ситуації спонтанності створюють доброзичливу атмосферу для самовираження особистості. З іншого боку, особистісна трансформація, що передбачає самовираження у вигляді якогось вигаданого персоналу, дозволяє вести себе невимушено і сприяє найбільш повного, різнобічного «саморозкриття». Звільняючись в грі від звичних умовностей у взаєминах з викладачами та однокурсниками, здобувач вищої освіти, розкріпається і, повіривши в свої сили, починає активно працювати по свідомо введеним ззовні або їм самим правилам, добровільно підкоряючись їм. Цей момент є передумовою для формування «добровільної покорі» – яка веде до вироблення стійкого характеру, виховує необхідні навички, «звичку чинити так, а не інакше» [4; 11].

Виконання функцій, відповідно сюжету рольової гри, в системі ігор безсумнівно вимагає перевтілення, в ході якого здобувач вищої освіти «проходить шлях початкової дії і переживання «від себе» в поведінку і переживання «від персонажа». Емоційні переживання і психічні стани в ігровій діяльності учнів перетворюються в мотиви поведінки, які «переходячи в дію і закріплюючись в них, фіксуються в характері». Кожен дієвий мотив поведінки, який набуває стійкості, це потенційна майбутня риса характеру в її розвитку.

Важливу роль в процесі формування професійно-особистісних якостей відіграє колективний характер взаємодії, тому що «Знання (вміння, навички), що виникають в результаті ігрової імітації, є суб'єктивним при колективній діяльності». Здобувач вищої освіти, який бере участь в навчально-ігровій діяльності, не тільки є адресатом оточуючих впливів, але і сам його робить. «Завдяки системі соціальних ролей, спілкування у рольовій грі особистісно орієнтоване, адресне, ситуативно-обумовлене, воно має підтекст, немовний фон».

Мова співрозмовників стає ініціативною, емоційною, впливовою. Вони проявляють істинний інтерес до висловлення партнерів» [4, 34] і пізніше, як писав Д.М. Гришин: «Прийнятий особистістю вплив трансформується в систему стабільних форм моральної свідомості - переконання, навички, звички».

Література

1. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: компетентностный подход. М.: Высшая школа. 1991. 207с.
2. Выжлецов Т.П. Аксиология культуры / Т.П.Выжлецов. – СПб.: СПб университет, 1996. – 152 с.
3. Крижко В. А. Аксиологична мотивація розвитку освіти та культури в Україні [Елек- тронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bdpu.org/scientific_published/Pedagogical_studios/3.
4. Сластенин В.А. и др. Педагогика Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; Под ред. В.А. Сластенина. - М.: Издательский центр "Академия", 2013. - 576 с.
5. Шушин Е.Н., Двучанская Н.Н. Механизм реализации аксиологического подхода при изучении химии в профессиональных образовательных учреждениях // Вестник МГПУ им.Н.Э. Бауна. Сер. «Естественные науки». 2006. № 4. С. 101-105.

References

1. Verbytskyi A.A. Aktivnoe obuchenye v vyssheii shkole: kompetentnostnyi pokhod. M.: Vysshiaia shkola. 1991. 207s.
2. Vyzhletsov T.P. Aksiologiya kul'tury / T.P.Vyzhletsov. – SPb.: SPb unyversitet, 1996. – 152 s.
3. Kryzhko V. A. Aksiolohichna motyvatsiia rozvytku osvity ta kul'tury v Ukraini [Elek- tronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.bdpu.org/scientific_published/Pedagogical_studios/3.
4. Slastenyn V.A. y dr. Pedagogika Ucheb. posobyie dlia stud. vyssh. ped. ucheb. zavedenyi / V. A. Slastenyn, I. F. Isaev, E. N. Shyanov; Pod red. V.A. Slastenyna. - M.: Yzdatelskyi tsentr "Akademiya", 2013. - 576 s.
5. Tushyn E.N., Dvulichanskaja N.N. Mekhanizmy realizatsyy aksiolohicheskoho polkhoda pry yzuchenyy khimyyu v professyonalnykh obrazovatelnykh uchrezhdeniyakh // Vestnyk MHTU im.N.E. Bauna. Ser. «Estestvennye nauky». 2006. № 4. S. 101-105.

Lyshevskaya V.M.,

Cand. of Physical Education, Associate Professor of the Department
of General Economics Training of Kherson State Agrarian and Economics University, Fizkultura2018@ukr.net

Ukraine, Kherson

SELF-DETERMINATION OF FUTURE PEDAGOGUES OF PHYSICAL CULTURE ON THE BASIS OF AXIOLOGICAL APPROACH

Structural components of forming of professional-personal self-determination of searches of higher education – future pedagogues of physical culture on the basis of axiological approach are observed. Based on the analysis of psychological and pedagogical, scientific and methodical literature, basic approaches and structural components of professional readiness of searches of higher education to their future profession are presented.

Key words: axiological approach, professional-personal self-determination, professional competency, future teachers of physical culture.